

Osjetljiva vrsta

Imam osjećaj kako očekujete da ćete ovdje pročitati nešto što još nigdje niste. Taj osjećaj se zasniva na čuvstvenom načinu doživljavanja u kojem se očituje različiti odnos čovjeka prema predmetima i pojavnostima. Premda nemam nikakvog dodira s vama, nikakve veze osim one supatničke, odgajateljske, imam taj osjećaj. Valjda zato što sam osjećajno biće. Molim, ovdje valja razlikovati osjetljivo od osjetljivog, osjećaje od osjeta, osjetila od osjetljivosti. Ma kako bilo, ljudi moji, osjećam da ste i vi na osjetljivom putu osvjetljavanja i razumijevanja vlastite osjetljivosti i osjetljivosti na svekolike podražaje koji vas u vrtiću okružuju. Na razumijevanje i, naravno, prikladno reagiranje jer, napokon, osjetljivost i jest svojstvo da na neke podražaje u okolini reagirate mijenjanjem vlastitih stanja vlastitom aktivnošću.

Eto, neki dan, igramo se frizera. Ana, Dora, Petra, Tea, Filip i ja. Tko je tko u ovoj priči, brzo ćete shvatiti. Ispocetka je to divan osjećaj - prebiru ti prstićima po umornom vlasitiu, a ti pređeš. Ne stigneš se ni opustiti kako je red, već te potežu za kosu i to svatko u svom smjeru. Specifičan podražaj stvara impuls koji podražaj sproviđižvanim vodovima do kortikalnih i subkortikalnih centara gdje nastaje njihov subjektivni odraz u obliku osjeta boli i odmah reagiraš. Podijeliš vlasitište na resore i opet se zavaljiš. Uskoro opet isto, i još ti kažu kako ti ispada kosa (kome ne bi), a ti im odgovaraš da ne ispada već je išćupana. Tvoja ih reakcija nije nimalo smela pa se odlučuješ na drastičnu mjeru. Vlastito stanje ćupane osobe vlastitom aktivnošću mijenjaš u stanje one koja ćupa. Mijenjate uloge! Jednom sam, sasvim slučajno, uhvatila podražaj svojim slušnim aparatom. Dvojica klinaca mandulinaca raspravljaju kako će mi se osvetiti jer sam im oduzela (spremila na sigurno) upaljač koji je jedan od njih 'popalio' u roditeljskom domu i donio u vrtić.

- Bumo na vrata obesili kantu s vodom i kad bi ulazila, bu opala na nju.

Drugi se složio, znam to jer sam dekodirala podražaj vidnog polja kad je mališa zavjerenički kimnuo glavom. U trenutku shvaćam kako je mali korak od ljubavi do nesnošljivosti i reagiram promptno. Nakon eksperimentiranja s plamenom upaljača obojica se složiše da vatra nije za igru. Na zidu je osvanulo pravilo "ne igraju se vatrom", a ja sam spasila živu glavu. Naravno, ljubav nije stradala, iako se na prvi pogled tako činilo. Stanje zgroženosti zamijenilo je stanje razdraganosti. Nepristano imam osjećaj da mi netko radi nešto iza leđa. Nije to baš dobar osjećaj, ali je koristan. U slučaju kad vam doista rade iza leđa. Tisuću sam puta otkrila mangupariju i mangupa samo na osnovu tog osjećaja. Kad se to u skupini pručuje, više vam to ne rade jer misle da imate oči na leđima. Sjedim s manjom skupinom u čitaonici smještenoj u hodniku

između sobe i kupaonice. Ledima okrenuta otvorenim vratima kupaonice. Prolazi Ana. Vraća se, sretnu nam se pogledi i moja Ana u tom trenutku proguta vodu koju je u ustima ponijela kako bi zalila nekog u sobi. Priznaje, htjela je to učiniti zato jer joj ne daju da se s njima igra. Zbunjena je jer ne zna da sam spojila netipične šumove iz kupaonice i pogled na nadute obraščice s osjećajem da mi je radila iza leđa i tako spriječila eskalaciju sukoba u sobi. Reagirala sam u ulozu mirovnjaka. Uspostavljam kontrolu, sukob samo izglatidi, ali je Ana sljedećeg dana donijela čačkalice... no to je već druga priča.

Projekt "pauk" u punom je zamahu. Soba se pretvara u gol-emu i dobro razvedenu paučinu koju danima životom branim od svih napasnika u vidu drugih odgajatelja, spremaćica, nestašnih prirodnih i neprirodnih neprijatelja populacije pauka što se naselila u mojoj sobi. Da pojasnim, djeca su donijela niti vune, konca, vrpce, konopca i cijelu sobu oplela svim tim materijalom. Paučina se razastirala cijelim prostorom, od poda do stropa, od zida do zida, upletene su bile stolice, ormari i police. Priznajem, i samoj mi je kretanje bilo poprilično mukotorno, pogotovo u vrijeme ručka. Niti su se ispreplitala bez nekog roda i ritma i bila je potrebna krajnja koordiniranost svih vidnih i inih receptora u naporu svladavanja prepreka na putu zdjelice s juhom od kolica za serviranje do stola. Osnovni pokreti kao što su puzanje, provlaćenje, penjanje i preskaćanje došli su na svoje. I moje! Provlaćim se, pužem, preskaćem, penjem, šutim i trpim - sve u ime proširivanja spoznaja o životu pauka, ali mi je "puka film" kad sam slušnim i vidnim senzorom uhvatila pojavnosti i dekodirala pad tete spremaćice. Vidjela sam piruetu i dvostruki aksl popraćen soćnom povskom inače uvijek fine i prisebne osobe. Prilagodba na neugodnu situaciju išla je u smjeru izdavanja "paućine", a stanje konflikta usmjerujem k

Sizgladivanju narušenog odnosa s tetom Ružom. vakodnevno u tisuću situacija nastojim dovesti u gu-lasje svoje osjete s podražajivouću koja je svojstvena od-gajateljskoj vrsti a da pritom ne stradaju tui osjećaji. Dječji, osjećaji roditelja i suradnika (stručnih pogotovo, a tete Ruže osobito). Nikada, za svih ovih godina, nisam o tome posebno razmišljala. Razumjelo se samo po sebi. Jedno znam - silno sam osjetljiva, samo nisam sigurna je li to stoga što imam izuzetno razvijene receptore i centralni depadans, ili su samo podražaji u okolini prosječnog odgajatelja snažniji od onih kojima je okružen sav ostali svijet.

Napokon postajem svjesna sebe, ali tu još neke stvari ne razumijem:

- Jesu li odgajatelji neka, posebna, Bogom dana vrsta ili vremenom postaju sve osjetljiviji na razna podražaje?
- Reagiraju li po osjećaju ili je u pitanju stručnost i odnos prema radu?
- Jesu li im reakcije uvijek očekivane, konstruktivne i pravilne?
- Griješemo li?
- Što ako griješemo?
- Nije li ljudski griješiti?

Marica Milćec